

на малки късове за да му зематъ злато то, или на дребни зрънца и луспици въ пѣсекъ тѣ, и тогава трѣбова много врѣме да плаветъ пѣсекъ тѣ, за да отдѣлетъ отъ него скѣпий металъ. Когато камень тѣ отъ водата и отъ въздухъ тѣ се изрони и стане на пѣсекъ, тогава и злато то излѣзе на явѣ. Не то зашто се намира златото повече по прѣсѣхнали рѣки, които са го поплавили заедно съ пѣсекъ тѣ отъ планини ти. Такъви мѣста, дѣто се намира злато въ пѣсекъ тѣ, наричатъ *златоносни насипи*. Златоносни насипи има много въ Калифорния, въ Австралия и въ Сибирь. Нѣ всеакой златоносенъ пѣсекъ не изнѣса да се плави, зашто въ нѣкои има твърдѣ малко злато.

Отъ злато праветъ жълтици и всеакакви скѣпи нѣшта; съ него позлатѣватъ и други метали.

Ж И В А К Ъ .

Живакъ тѣ е едничкий металъ, който се намира въ природата на водно състояние: на капчици въ различни камене, най-много у варовити. Живакъ тѣ лѣска като сребро и зашто частици ти му се движетъ, нарича се живакъ или живо сребро. Той е тринадесетъ пѣти по-тежкъ отъ водата, и така, много е по-тежкъ отъ желѣзото. Не то зашто желѣзото не потѣва въ живакъ, а у вода много лесно потѣва. Частици ти на живакъ тѣ са много по-слабо свързани една съ друга, отъ колкото частици ти на желѣзото, нѣ много са по-плѣтви отъ частици ти на водата. Да расипе човѣкъ на потонъ една лѣжица живакъ, всечкий ште се распрѣсне на сребърни зрънца, а нѣма да се разлѣе като вода. На силенъ огнь живакъ тѣ ври и става на пара.

Люде ти, за да извадетъ живакъ отъ камене ти, въ които се намира на малки капчици, чукатъ камене ти на прахъ и тоа прахъ сиповатъ въ желѣзни котли, които захлуповатъ добръ, и ги турятъ на огнь тѣ. Тогава живакъ тѣ се обръшта на пара и по трѣбичката, която е направена на захлупката прѣминова и се стича въ другъ съдъ, дѣто истинова и се състава.

Живакъ тѣ твърдѣ равномерно се стѣга отъ студъ и се распушта отъ топло; за това негово свойство се употрѣбиава за всеакакви сѣчива (инструменти), наречени тепломѣри (термометри), съ които се мѣри топлината и студенината. Живакъ тѣ много се лѣска, та всечки ти прѣдмѣти лесно се огра-